

บทที่ ๕

ปัจจัยทางประชากรที่อาจจะมีผลต่อความนิยมของ
หัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยในเรื่องการประกอบอาชีพของคนหนุ่มสาว

ปัจจัยประการสุดท้ายที่จะนำมาพิจารณาอีกคือ ปัจจัยทางด้านประชากร ซึ่งมีระดับอายุของหัวหน้าครัวเรือน จำนวนบุตรที่อายุ ๑๑-๑๕ ปีที่มีชีวิตอยู่ และจำนวนบุตรในอุดมคติของหัวหน้าครัวเรือน

ก. ระดับอายุของหัวหน้าครัวเรือน

ในวิทยานิพนธ์ได้นำเอา ระดับอายุของหัวหน้าครัวเรือนมาพิจารณาว่าจะมีอิทธิพลต่อความนิยมในการประกอบอาชีพของคนหนุ่ม-สาวหรือไม่ ในการนี้ได้แบ่งอายุของหัวหน้าครัวเรือนไว้สามระดับ คือ หัวหน้าครัวเรือนในวัยหนุ่ม อายุระหว่าง ๑๕-๒๕ ปี หัวหน้าครัวเรือนวัยกลางคน อายุระหว่าง ๓๐-๔๕ ปี และหัวหน้าครัวเรือนวัยสูงอายุ คือตั้งแต่ ๕๐ ปีขึ้นไป โดยมีสมมติฐานว่า หัวหน้าครัวเรือนวัยหนุ่มนิยมให้คนหนุ่ม-สาวประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากกว่าหัวหน้าครัวเรือนวัยสูงอายุ

ตารางที่ ๒๐ จากการศึกษานี้ปรากฏว่า หัวหน้าครัวเรือนนิยมให้คนหนุ่มทำเกษตรกรรมร้อยละ ๕๕.๒ อาชีพรับราชการร้อยละ ๒๑.๕ อาชีพค้าขายร้อยละ ๔.๑ และอาชีพช่างฝีมือร้อยละ ๔.๓ เมื่อพิจารณาตามระดับอายุพบว่า หัวหน้าครัวเรือนวัย ๕๐ ปีขึ้นไปนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๖๔.๒ ซึ่งมากกว่าหัวหน้าครัวเรือนวัย ๑๕-๒๕ ปีที่นิยมให้คนหนุ่มทำการเกษตรร้อยละ ๖๑.๐ จะเห็นว่าความนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมแตกต่างกันไม่มากนัก ส่วนหัวหน้าครัวเรือนวัยกลางคนนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมน้อยที่สุด คือร้อยละ ๕๖.๔ ส่วนอาชีพรับราชการ เป็นอาชีพที่อยู่ในความนิยมรองลงมา หัวหน้าครัวเรือนที่อายุ ๑๕-๒๕ ปีนิยมให้คนหนุ่มรับราชการร้อยละ ๒๐.๕ ในขณะที่ผู้ที่อายุ ๕๐ ปีขึ้นไปนิยมให้คนหนุ่มรับราชการร้อยละ ๑๖.๗ เท่านั้น

ตารางที่ ๒๐ อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีความนิยมต่อการประกอบอาชีพ
ของคนหนุ่ม จำแนกตามระดับอายุของหัวหน้าครัวเรือนและระดับการศึกษา

	เกษกร	ช่างฝีมือ	ข้าราชการ	ค้าขาย	อื่น ๆ	รวม	ตัวอย่าง
รวม	๕๘.๒	๔.๓	๒๑.๕	๘.๑	๖.๙	๑๐๐.๐	๘๗๒
ทุกระดับการศึกษา							
๑๕-๒๙ ปี	๖๑.๐	๓.๖	๒๐.๙	๖.๓	๓.๘	๑๐๐.๐	๑๐๕
๓๐-๕๙ ปี	๕๖.๔	๓.๙	๒๓.๙	๓.๘	๘.๐	๑๐๐.๐	๕๘๕
๕๐ ปีขึ้นไป	๖๔.๒	๓.๙	๑๖.๓	๙.๖	๕.๖	๑๐๐.๐	๒๘๒
อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ รวม	๖๘.๙	๓.๑	๑๐.๒	๑๐.๒	๓.๖	๑๐๐.๐	๑๙๖
๑๕-๒๙ ปี	๘๕.๕	๙.๐	๒๓.๓	-	๑๘.๒	๑๐๐.๐	๑๑
๓๐-๕๙ ปี	๖๖.๓	๑.๒	๘.๖	๑๓.๖	๙.๙	๑๐๐.๐	๘๑
๕๐ ปีขึ้นไป	๓๓.๑	๓.๘	๙.๖	๘.๓	๔.๘	๑๐๐.๐	๑๐๘
อ่านออกเขียนได้-ต่ำกว่าป.๔							
รวม	๖๖.๒	๑.๘	๒๐.๐	๔.๕	๓.๕	๑๐๐.๐	๒๒๕
๑๕-๒๙ ปี	๘๑.๘	-	๑๘.๒	-	-	๑๐๐.๐	๑๑
๓๐-๕๙ ปี	๖๖.๓	๐.๘	๒๒.๘	๒.๔	๓.๓	๑๐๐.๐	๑๒๓
๕๐ ปีขึ้นไป	๖๓.๓	๓.๓	๑๖.๕	๓.๓	๘.๘	๑๐๐.๐	๙๑
ป.๔-ต่ำกว่า ป.๓							
รวม	๕๖.๘	๔.๓	๒๔.๘	๘.๘	๕.๓	๑๐๐.๐	๔๘๘
๑๕-๒๙ ปี	๖๔.๘	๙.๑	๑๕.๖	๓.๘	๒.๖	๑๐๐.๐	๓๓
๓๐-๕๙ ปี	๕๔.๕	๓.๙	๒๖.๓	๓.๖	๓.๓	๑๐๐.๐	๓๓๐
๕๐ ปีขึ้นไป	๕๕.๖	๓.๓	๒๕.๙	๑๒.๓	๒.๕	๑๐๐.๐	๘๑
ป.๓ ขึ้นไป							
รวม	๒๕.๘	๑๔.๓	๓๖.๕	๑๒.๓	๑๑.๒	๑๐๐.๐	๖๓
๑๕-๒๙ ปี	-	-	๘๘.๓	๑๖.๓	-	๑๐๐.๐	๖
๓๐-๕๙ ปี	๒๓.๘	๑๕.๓	๓๓.๓	๑๑.๘	๑๑.๘	๑๐๐.๐	๕๑
๕๐ ปีขึ้นไป	๓๓.๓	๑๖.๓	๑๖.๓	๑๖.๓	๑๖.๓	๑๐๐.๐	๖

ตารางที่ ๒๐ อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีความนิยมต่อการประกอบอาชีพ
ของคนหนุ่ม จำแนกตามระดับอายุของหัวหน้าครัวเรือนและระดับการศึกษา

	เกษตร	ช่างฝีมือ	ข้าราชการ	ค้าขาย	อื่น ๆ	รวม	ตัวอย่าง
รวม	๕๘.๒	๔.๓	๒๑.๕	๘.๑	๖.๙	๑๐๐.๐	๙๗๒
ทุกระดับการศึกษา							
๑๕-๒๙ ปี	๒๑.๐	๓.๖	๒๐.๙	๖.๓	๓.๘	๑๐๐.๐	๑๐๕
๓๐-๕๙ ปี	๕๖.๔	๓.๙	๒๓.๙	๓.๘	๘.๐	๑๐๐.๐	๕๘๕
๕๐ ปีขึ้นไป	๒๔.๒	๓.๙	๑๖.๓	๙.๖	๕.๖	๑๐๐.๐	๒๘๒
อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ รวม							
๑๕-๒๙ ปี	๒๘.๙	๓.๑	๑๐.๒	๑๐.๒	๓.๖	๑๐๐.๐	๑๙๖
๓๐-๕๙ ปี	๔๕.๕	๙.๐	๒๓.๓	-	๑๘.๒	๑๐๐.๐	๑๑
๕๐ ปีขึ้นไป	๖๖.๓	๑.๒	๘.๖	๑๓.๖	๙.๙	๑๐๐.๐	๘๑
อ่านออกเขียนได้-ต่ำกว่าป.๔							
รวม	๖๖.๒	๑.๘	๒๐.๐	๔.๕	๓.๕	๑๐๐.๐	๒๒๕
๑๕-๒๙ ปี	๘๑.๘	-	๑๘.๒	-	-	๑๐๐.๐	๑๑
๓๐-๕๙ ปี	๖๖.๓	๐.๘	๒๒.๘	๒.๔	๓.๓	๑๐๐.๐	๑๒๓
๕๐ ปีขึ้นไป	๖๓.๓	๓.๓	๑๖.๕	๓.๓	๘.๘	๑๐๐.๐	๙๑
ป.๔-ต่ำกว่า ป.๓							
รวม	๕๖.๔	๔.๓	๒๔.๘	๘.๔	๕.๓	๑๐๐.๐	๔๘๘
๑๕-๒๙ ปี	๖๘.๙	๙.๑	๑๕.๖	๓.๘	๒.๖	๑๐๐.๐	๓๓
๓๐-๕๙ ปี	๕๔.๕	๓.๙	๒๖.๓	๓.๖	๓.๓	๑๐๐.๐	๓๓๐
๕๐ ปีขึ้นไป	๕๕.๖	๓.๓	๒๕.๙	๑๒.๓	๒.๕	๑๐๐.๐	๘๑
ป.๓ ขึ้นไป							
รวม	๒๕.๘	๑๔.๓	๓๖.๕	๑๒.๓	๑๑.๒	๑๐๐.๐	๖๓
๑๕-๒๙ ปี	-	-	๘๘.๓	๑๖.๓	-	๑๐๐.๐	๖
๓๐-๕๙ ปี	๒๓.๘	๑๕.๓	๓๓.๓	๑๑.๘	๑๑.๘	๑๐๐.๐	๕๑
๕๐ ปีขึ้นไป	๓๓.๓	๑๖.๓	๑๖.๓	๑๖.๓	๑๖.๓	๑๐๐.๐	๖

เมื่อนำการศึกษามาพิจารณาจะพบว่า หัวหน้าครัวเรือนที่ไม่มีการศึกษาในวัย ๕๐ ปีขึ้นไปนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๗๓.๑ ในขณะที่ผู้ที่ไม่มีการศึกษาที่อายุ ๑๕-๒๕ ปีนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพียงร้อยละ ๔๕.๕ เท่านั้น แต่เมื่อพิจารณาถึงหัวหน้าครัวเรือนที่อ่านออกเขียนได้ถึงจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จะพบว่ามีลักษณะตรงกันข้ามกับพวกที่ไม่มีการศึกษา คือ หัวหน้าครัวเรือนที่อ่านออกเขียนได้ที่อายุ ๑๕-๒๕ ปีนิยมให้คนหนุ่มทำการเกษตรร้อยละ ๔๑.๘ และผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ที่อายุ ๑๕-๒๕ ปีนิยมให้คนหนุ่มทำการเกษตรร้อยละ ๖๔.๘ ส่วนหัวหน้าครัวเรือนที่อ่านออกเขียนได้ที่อายุ ๕๐ ปีขึ้นไปนิยมให้คนหนุ่มทำการเกษตรร้อยละ ๖๓.๗ และผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗ ขึ้นไปที่อายุ ๕๐ ปีขึ้นไปจะนิยมให้คนหนุ่มทำเกษตรร้อยละ ๕๕.๖

แสดงว่า ความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีต่อการประกอบอาชีพของคนหนุ่มพิจารณาตามระดับอายุแล้วจะมีผลในพวกที่ไม่มีการศึกษาเลย คือ ผู้ที่ไม่มีการศึกษาที่อยู่ในวัยหนุ่มจะนิยมให้คนหนุ่มทำการเกษตรน้อยกว่าผู้ที่ไม่มีการศึกษาที่อยู่ในวัยสูงอายุ

ตารางที่ ๒๑ พิจารณาถึงความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีต่อการประกอบอาชีพของคนสาว ปรากฏว่าหัวหน้าครัวเรือนนิยมให้คนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๕๑.๕ อาชีพรับราชการร้อยละ ๑๒.๓ อาชีพค้าขายร้อยละ ๑๑.๑ อาชีพช่างฝีมือร้อยละ ๑๐.๐ เมื่อพิจารณาตามระดับอายุ ปรากฏว่าหัวหน้าครัวเรือนที่อายุ ๕๐ ปีขึ้นไปนิยมให้คนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๕๘.๕ และหัวหน้าครัวเรือนวัย ๑๕-๒๕ ปีนิยมให้คนสาวทำการเกษตรร้อยละ ๕๖.๗ และอาชีพที่อยู่ในความนิยมรองลงมาคืออาชีพช่างฝีมือร้อยละ ๑๑.๕ แต่หัวหน้าครัวเรือนวัย ๕๐ ปีขึ้นไปนิยมให้คนสาวเป็นช่างฝีมือเพียงร้อยละ ๗.๘ เท่านั้น หัวหน้าครัวเรือนเหล่านี้จะนิยมให้คนสาวค้าขายมากกว่า คือร้อยละ ๑๑.๗ ในขณะที่หัวหน้าครัวเรือนวัย ๑๕-๒๕ ปีนิยมให้คนสาวรับราชการเพียงร้อยละ ๕.๗ เท่านั้น

เมื่อเปรียบเทียบความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีต่อการประกอบอาชีพของคนหนุ่มและคนสาวแล้ว จะเห็นว่าอาชีพเกษตรกรรมยังคงเป็นอาชีพที่อยู่ในความนิยมอันดับแรกของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่จะให้คนหนุ่มคนสาวทำ แต่จะนิยมให้คนหนุ่มทำ

ตารางที่ ๒๑ อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีความนิยมต่อการประกอบอาชีพ
ของภรรยา จำแนกตามระดับอายุของหัวหน้าครัวเรือนและระดับการศึกษา

	เกษตร	ช่างฝีมือ	ข้าราชการ	ค้าขาย	อื่น ๆ	รวม	ตัวอย่าง
รวม	๕๑.๕	๑๐.๐	๑๒.๓	๑๑.๑	๑๕.๑	๑๐๐.๐	๘๗๗
ทุกระดับการศึกษา							
๑๕-๑๙ ปี	๕๖.๗	๑๑.๕	๙.๖	๙.๗	๑๒.๕	๑๐๐.๐	๑๐๔
๓๐-๕๙ ปี	๔๗.๒	๑๐.๘	๑๔.๒	๑๑.๐	๑๖.๘	๑๐๐.๐	๕๙๑
๕๐ ปีขึ้นไป	๕๘.๕	๗.๘	๙.๒	๑๑.๗	๑๒.๘	๑๐๐.๐	๒๘๒
อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ รวม							
๑๕-๒๙ ปี	๔๕.๔	๙.๑	๒๗.๓	๙.๑	๙.๑	๑๐๐.๐	๑๑
๓๐-๕๙ ปี	๕๓.๗	๕.๙	๖.๑	๑๓.๔	๒๑.๙	๑๐๐.๐	๘๒
๕๐ ปีขึ้นไป	๖๗.๓	๗.๗	๖.๗	๙.๖	๘.๗	๑๐๐.๐	๑๐๔
อ่านออกเขียนได้-ต่ำกว่าป.๔							
รวม	๕๙.๗	๗.๘	๑๐.๐	๗.๘	๑๔.๗	๑๐๐.๐	๒๓๖
๑๕-๑๙ ปี	๘๑.๘	-	๙.๑	-	๙.๑	๑๐๐.๐	๑๑
๓๐-๕๙ ปี	๖๑.๒	๗.๘	๑๑.๖	๗.๐	๑๒.๔	๑๐๐.๐	๑๒๙
๕๐ ปีขึ้นไป	๕๘.๙	๘.๘	๗.๗	๙.๙	๑๘.๗	๑๐๐.๐	๙๑
ป.๔-ต่ำกว่า ป.๗							
รวม	๔๙.๔	๑๒.๑	๑๓.๒	๑๑.๕	๑๓.๘	๑๐๐.๐	๔๘๘
๑๕-๑๙ ปี	๕๘.๔	๑๓.๐	๓.๙	๑๐.๔	๑๔.๓	๑๐๐.๐	๗๗
๓๐-๕๙ ปี	๔๕.๘	๑๓.๓	๑๕.๕	๑๐.๙	๑๔.๕	๑๐๐.๐	๓๓๐
๕๐ ปีขึ้นไป	๕๕.๖	๖.๒	๑๓.๖	๑๔.๘	๙.๘	๑๐๐.๐	๘๑
ป.๗ ขึ้นไป							
รวม	๘.๒	๑๓.๑	๑๗.๙	๑๙.๗	๑๓.๑	๑๐๐.๐	๖๑
๑๕-๑๙ ปี	-	* ก	* ก	* ก	-	๑๐๐.๐	๕
๓๐-๕๙ ปี	๑๐.๔	๑๒.๖	๒๖.๐	๑๘.๐	๓๔.๐	๑๐๐.๐	๕๐
๕๐ ปีขึ้นไป	-	๑๖.๗	๑๖.๗	๓๓.๓	๓๓.๓	๑๐๐.๐	๖

* ก จำนวนตัวอย่างน้อยกว่า ๕ ราย

การเกษตรมากกว่าคนสาว ความนิยมต่ออาชีพของคนสาวจะกระจายไปในอาชีพค้าขาย และช่างฝีมือบ้าง

เมื่อนำเอาการศึกษาเข้ามาพิจารณา พบว่ามีลักษณะคล้ายกับความนิยมที่มีต่อการประกอบอาชีพของคนหนุ่ม คือระดับอายุจะมีผลในหัวหน้าครัวเรือนที่ไม่มีการศึกษา และพวกที่จบชั้นประถมปีที่ ๘ ขึ้นไป ซึ่งอาจจะเป็นเพราะหัวหน้าครัวเรือนที่อายุ ๑๕-๒๕ ปีเป็นบุคคลรุ่นใหม่ที่ไม่นิยมอาชีพเกษตรกรรมเพราะเป็นงานหนัก ต้องลงทุนลงแรงมาก ซึ่งผลที่ได้รับก็ไม่แน่นอนว่าจะคุ้มค่าเสมอไป จึงมีความคิดที่ว่าน่าจะลองหันไปประกอบอาชีพอื่น ๆ ที่มีใช้การเกษตรบ้าง จึงไม่นิยมที่จะให้คนหนุ่ม-คนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส่วนหัวหน้าครัวเรือนที่อายุ ๕๐ ปีขึ้นไปก็นิยมให้คนหนุ่ม-สาวประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาจจะเป็นเพราะว่ามีระยะเวลาประกอบอาชีพมานานพอควร ทำให้มีความชำนาญในการประกอบอาชีพมากขึ้น ซึ่งจะเป็นผลให้การดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรกรรมมีประสิทธิภาพดีขึ้นตามลำดับ จึงนิยมให้คนหนุ่ม-คนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ส่วนหัวหน้าครัวเรือนที่อ่านออกเขียนได้ และพวกที่จบชั้นประถมปีที่ ๘ ในกลุ่มอายุ ๑๕-๒๕ ปีที่นิยมให้คนหนุ่ม-สาวประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากกว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับเดียวกันที่อายุ ๕๐ ปีขึ้นไป อาจจะเป็นเพราะส่วนใหญ่เป็นบุตรกสิกรและหัวหน้าครัวเรือนวัยหนุ่มนี้ย่อมมีความรู้ดีพอจะไวต่อความคิดเห็นหรือวิธีการในการทำกิจกรรมใหม่ ๆ เช่น งานยุวกสิกร ทำให้บุคคลเหล่านี้มีความคิดที่ก้าวหน้าและรู้วิธีการที่ทันสมัย และช่วยกระตุ้นส่วน

ชัยวัฒน์ คนจริง, วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อรายได้จากการทำนาในตำบลโคกกรวด อำเภอบางบาล จังหวัดนครนายก พ.ศ. ๒๕๐๖-๒๕๐๗, วิทยานิพนธ์ชั้นมหาบัณฑิต ภาควิชาเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๐๘

รวมให้หันมารับความคิดใหม่ ๆ ทางกรเกษตร ทำให้เกิดความนิยมให้คนหนุ่ม-คนสาว ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากขึ้น^๒

ข. จำนวนบุตรที่อายุ ๑๑-๑๕ ปี ในกรณีนี้จะได้นำเอาจำนวนบุตรที่อายุ ๑๑-๑๕ ปีที่มีชีวิตอยู่ของหัวหน้าครัวเรือนมาพิจารณาว่าจะมีอิทธิพลต่อความนิยมในการประกอบอาชีพของคนหนุ่มหรือคนสาวหรือไม่ สำหรับปัจจัยตัวนี้มีข้อจำกัดในการศึกษา คือในที่นี้จะศึกษาเฉพาะแต่หัวหน้าครัวเรือนชายที่สมรสแล้วเท่านั้น จะไม่ศึกษาหัวหน้าครัวเรือนที่เป็นชายโสดเพราะข้อจำกัดเกี่ยวกับการมีบุตรดังกล่าว

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปแล้วประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมซึ่งใช้แรงงานทั้งชายและหญิง จากการศึกษาของ Goldstein และ Tirasawat^m พบว่าในประเทศไทยในชนบทนั้นมีลักษณะพิเศษคือการที่สตรีเข้ามามีส่วนร่วมในแรงงาน ในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ปรากฏว่า ร้อยละ ๒๒.๓ ของผู้ชายทั้งหมดอยู่ในวัยแรงงานและร้อยละ ๓๓.๕ ของหญิงมีส่วนร่วมในแรงงานอัตราส่วนของหญิงที่เข้าร่วมในแรงงานระหว่างอายุ ๑๓-๒๐ ปี เท่ากับร้อยละ ๘๐-๘๘ ซึ่งแรงงานส่วนใหญ่เป็นพวกที่ทำงานในครอบครัวโดยไม่ได้รับค่าจ้าง คือทำเกษตรกรรมและพบว่า หญิงในชนบทที่ทำเกษตรกรรมมีภาวะเจริญพันธุ์สูง จากการ

^๒สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ, "แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับปรับปรุงประจำปี ๒๕๑๓" (พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, ๒๕๑๓) หน้า ๒๓

^mSidney Goldstein and Penporn Tirasawat, op.cit., p. 8

ศึกษาที่ลาตินอเมริกาพบว่าสตรีที่ทำงานเกษตรกรรมนั้นมักจะมีบุตรจำนวนมาก ภาวะเจริญพันธุ์ค่อนข้างสูงในเขตชนบท^๕

จากลักษณะดังกล่าวของสตรีที่สมรสแล้วในชนบทนี้เองอาจจะมีผลต่อสามีผู้เป็นหัวหน้าครัวเรือนคือ หัวหน้าครัวเรือนจะมีแนวโน้มในความนิยมต่อการประกอบอาชีพของ คนหนุ่ม-คนสาวตามจำนวนบุตร เกิดโรคที่มีชีวิตอยู่ ในการศึกษานี้ได้ตั้งข้อสมมติฐานไว้ว่าหัวหน้าครัวเรือนที่มีบุตรอายุ ๑๑-๑๕ ปีที่มีชีวิตอยู่เป็นจำนวนมากจะนิยมให้คนหนุ่ม-คนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากกว่าผู้ที่ไม่มีบุตรอายุ ๑๑-๑๕ ปีเหลืออยู่เป็นจำนวนน้อย เพราะการมีบุตรที่มีชีวิตอยู่เป็นจำนวนมากอาจใคอาศัยแรงงานจากบุคคลเหล่านี้มาช่วยทำเกษตรกรรม

ในวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ได้แบ่งจำนวนบุตรของหัวหน้าครัวเรือนที่อายุระหว่าง ๑๑-๑๕ ปี ๓ ระดับคือ ตั้งแต่ ๐-๓๐ คนระดับหนึ่ง ๔-๖ คนอีกระดับหนึ่ง และ ๗ คนขึ้นไปอีกระดับหนึ่ง

ตารางที่ ๒๒ ปรากฏว่า หัวหน้าครัวเรือนนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ ๕๕.๐ นิยมให้คนหนุ่มรับราชการร้อยละ ๒๑.๗ คาขายร้อยละ ๔.๒ และช่างฝีมือ ร้อยละ ๔.๑ เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับจำนวนบุตรที่อายุ ๑๑-๑๕ ปีที่มีชีวิตอยู่ปรากฏว่า หัวหน้าครัวเรือนที่มีบุตรที่อายุ ๑๑-๑๕ ปีระหว่าง ๐-๓ คนนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ ๖๐.๓ ส่วนหัวหน้าครัวเรือนที่มีบุตรที่อายุ ๑๑-๑๕ ปีตั้งแต่ ๔ คนขึ้นไปนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพียงร้อยละ ๔๗.๑ เท่านั้นเอง ซึ่งตรงข้ามกับสมมติฐานที่วางไว้ แสดงว่าการที่หัวหน้าครัวเรือนที่มีบุตรอายุ ๑๑-๑๕ ปีที่มีชีวิตอยู่จำนวนมากใหญ่โต ไม่ได้นิยามความวาระนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากขึ้นเลย

^๕Carmen A. Miro and Walter Merten, "Influence Effecting Fertility in Urban and Rural Latin America", Milbank Memorial Fund Quarterly 46, p. 2 (July 1968), p. 111

ตารางที่ ๒๒ อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีความนิยมต่อการประกอบอาชีพ
 ของคนหนุ่ม จำแนกตามจำนวนบุตรที่อายุ ๑๑ - ๑๕ ปี ที่มีชีวิตอยู่และระดับการศึกษา

		เกษตร	ช่างฝีมือ	ข้าราชการ	ค้าขาย	อื่น ๆ	รวม	ตัวอย่าง
	รวม	๕๘.๐	๔.๑	๒๑.๗	๘.๒	๗.๐	๑๐๐.๐	๘๒๓
ทุกระดับการศึกษา	๐-๓ คน	๖๐.๓	๓.๘	๒๑.๐	๘.๑	๖.๗	๑๐๐.๐	๘๔๑
	๔-๖ คน	๔๗.๑	๔.๗	๒๘.๒	๘.๔	๑๐.๖	๑๐๐.๐	๘๕
	๗ คนขึ้นไป	-	* ก	-	-	-	๑๐๐.๐	๑
อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้	รวม	๖๘.๑	๒.๑	๑๐.๑	๑๐.๖	๘.๑	๑๐๐.๐	๑๘๘
	๐-๓ คน	๗๐.๓	๒.๓	๘.๗	๑๐.๕	๘.๒	๑๐๐.๐	๑๗๒
	๔-๖ คน	๕๖.๓	-	๒๕.๐	๑๒.๕	๖.๒	๑๐๐.๐	๑๖
	๗ คนขึ้นไป	-	-	-	-	-	-	-
อ่านออกเขียนได้-ต่ำกว่าป.๔	รวม	๖๖.๒	๑.๘	๑๙.๘	๔.๒	๗.๘	๑๐๐.๐	๒๑๖
	๐-๓ คน	๖๗.๓	๒.๑	๑๘.๖	๔.๗	๗.๓	๑๐๐.๐	๑๙๓
	๔-๖ คน	๕๖.๕	-	๓๖.๔	-	๑๓.๑	๑๐๐.๐	๒๓
	๗ คนขึ้นไป	-	-	-	-	-	-	-
ป.๔-ต่ำกว่า ป.๗	รวม	๕๕.๗	๔.๕	๒๕.๓	๘.๖	๕.๘	๑๐๐.๐	๕๖๓
	๐-๓ คน	๕๖.๘	๔.๐	๒๔.๘	๘.๗	๕.๖	๑๐๐.๐	๕๒๖
	๔-๖ คน	๔๔.๕	๘.๓	๓๐.๖	๘.๓	๘.๓	๑๐๐.๐	๓๑
	๗ คนขึ้นไป	-	* ก	-	-	๑๐๐.๐	๑	
ป.๗ ขึ้นไป	รวม	๒๖.๗	๑๕.๐	๓๖.๗	๑๑.๖	๑๐.๐	๑๐๐.๐	๖๐
	๐-๓ คน	๒๘.๐	๑๖.๐	๔๐.๐	๘.๐	๘.๐	๑๐๐.๐	๕๐
	๔-๖ คน	๒๐.๐	๑๐.๐	๒๐.๐	๓๐.๐	๒๐.๐	๑๐๐.๐	๑๑
	๗ คนขึ้นไป	-	-	-	-	-	-	-

สำหรับอาชีพรับราชการนั้นปรากฏว่า หัวหน้าครัวเรือนที่มีบุตรที่อายุ ๑๑-๑๕ ปี
ตั้งแต่ ๔ คนขึ้นไปนิยมให้คนหนุ่มรับราชการมากกว่าผู้ที่มีบุตรอายุ ๑๑-๑๕ ปีตั้งแต่ ๐-๓ คน
คือร้อยละ ๒๕.๒ และร้อยละ ๒๑.๐ ตามลำดับ

เมื่อนำการศึกษาเข้ามาพิจารณาปรากฏว่า หัวหน้าครัวเรือนที่มีบุตรอายุ ๑๑-๑๕ ปี
จำนวน ๔ คนขึ้นไปจะนิยมให้คนหนุ่ม-คนสาวทำเกษตรกรรมน้อยกว่าผู้ที่มีบุตรอายุ ๑๑-๑๕ ปี
จำนวน ๐-๓ คน มีข้อที่น่าสนใจเกี่ยวกับระดับการศึกษาสูงและไม่ว่าจะมีบุตรที่อายุ ๑๑-๑๕ ปี
จำนวน ๐-๓ คนหรือ ๔ คนขึ้นไปก็ตาม ความนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมลด
น้อยลงคือ หัวหน้าครัวเรือนที่ไม่มีการศึกษาที่มีบุตรอายุ ๑๑-๑๕ ปีเหลืออยู่ ๐-๓ คนนิยมให้
คนหนุ่มทำการเกษตรร้อยละ ๗๐.๓ ส่วนผู้ที่อ่านออกเขียนได้ที่มีบุตรอายุ ๑๑-๑๕ ปีจำนวน
๐-๓ คนนิยมให้คนหนุ่มทำการเกษตรร้อยละ ๖๗.๓ และลดลงเป็นร้อยละ ๕๖.๘ และ
ร้อยละ ๒๕.๐ ตามลำดับ ในหัวหน้าครัวเรือนที่จับชั้นประถมปีที่ ๔ และชั้นประถมปีที่ ๗
ที่มีบุตรอายุ ๑๑-๑๕ ปีจำนวน ๐-๓ คน ส่วนผู้ที่ไม่มีการศึกษาที่มีบุตรอายุ ๑๑-๑๕ ปีตั้งแต่
๔ คนขึ้นไปนิยมให้คนหนุ่มทำเกษตรกรรมร้อยละ ๕๖.๓ และผู้ที่อ่านออกเขียนได้ที่มีบุตร
อายุ ๑๑-๑๕ ปีจำนวน ๔ คนขึ้นไปนิยมให้คนหนุ่มทำการเกษตรร้อยละ ๕๖.๕ และเป็น
ร้อยละ ๔๔.๕ และร้อยละ ๒๐.๐ ตามลำดับ ในกลุ่มหัวหน้าครัวเรือนที่จับชั้นประถมปีที่ ๔
และชั้นประถมปีที่ ๗ ที่มีบุตรอายุ ๑๑-๑๕ ปี

พอสรุปไปคว้าจำนวนบุตรที่อายุ ๑๑-๑๕ ปีของหัวหน้าครัวเรือนไม่ได้มีอิทธิพลต่อ
ความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีต่อการประกอบอาชีพของคนหนุ่มโดย
เหตุที่ผู้ที่มีบุตรอายุ ๑๑-๑๕ ปีขนาดเล็กนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากกว่า
อาชีพอื่น ๆ อาจจะเป็นเพราะว่าในการทำเกษตรกรรมโดยวิธีดั้งเดิมนั้นจะต้องอาศัย
แรงงานเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในเกษตรกรรมที่สูงอายุมักจะไม่ค่อยยอมรับเทคนิค
วิทยาการใหม่ ๆ ที่จะช่วยปรับปรุงการเกษตรกรรมให้ดีขึ้น เช่น การไถพยุ การไถยา

มาแมลง หรือการปลูกพืชหมุนเวียนพวกนี้จึงต้องการแรงงานมาก เพื่อมาช่วยในการผลิต
เมื่อจำนวนบุตรที่มีอยู่อาจจะไม่พอช่วยจึงไม่นิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพอื่น ๆ นอกจาก
อาชีพเกษตรกรรม

ส่วนผู้ที่มียุตรมากอยู่แล้วไม่นิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมนี้ ก็อาจ
เป็นเพราะประเพณีการรับมรดกที่ของแบ่งที่ดินออกเป็นแปลงเล็กแปลงน้อย ซึ่งผู้เป็น
เจ้าของที่ดินไม่ต้องการแบ่งแยกที่ดินออกไป ทั้งที่โลกกว้างมาแล้วในปัจจุบันทางเศรษฐกิจ
เรื่องการถือครองที่ดินจึงนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมลดลงไปหรือสาเหตุนอก
ประการหนึ่งอาจจะเป็นเพราะในเขตที่อยู่นั้นต้องประสบกับภัยธรรมชาติเช่น ฝนไม่ตก
อากาศแห้งแล้ง มีศัตรูพืชมาก และปัญหาน้ำท่วม ทำให้ชาวชนบทต้องกินร่นในยุทธรถาน
ที่อยู่ในวัยทำงานออกไปประกอบอาชีพอื่น ๆ ที่มีไรเกษตรกรรม

ตารางที่ ๒๓ พิจารณาถึงความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนต่อการประกอบอาชีพ
ของคนสาวปรากฏว่า หัวหน้าครัวเรือนชายนิยมให้คนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรม
ร้อยละ ๕๑.๕ ประกอบอาชีพรับราชการร้อยละ ๑๒.๖ นิยมให้ทำการค้าขายร้อยละ ๑๑.๑
ช่างฝีมือร้อยละ ๘.๕ เมื่อพิจารณาตามจำนวนบุตรที่มีอายุ ๑๑-๑๘ ปีของหัวหน้าครัวเรือน
ก็พบว่า เหมือนลักษณะความนิยมที่มีต่อการประกอบอาชีพของคนหนุ่มคือหัวหน้าครัวเรือนที่มี
บุตรอายุ ๑๑-๑๘ ปีจำนวนตั้งแต่ ๔ คนขึ้นไปนิยมให้คนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรมน้อย
กว่าผู้ที่มีบุตรอายุ ๑๑-๑๘ ปีตั้งแต่ ๐-๓ คนคือร้อยละ ๔๓.๘ และร้อยละ ๕๒.๓

อาชีพรับราชการอยู่ในความนิยมรองลงมาคือผู้ที่มีบุตรที่มีอายุ ๑๑-๑๘ ปีตั้งแต่
๔ คนขึ้นไปนิยมให้คนสาวรับราชการร้อยละ ๑๘.๐ และผู้ที่มีบุตรตั้งแต่ ๐-๓ คนนิยมให้
คนสาวรับราชการร้อยละ ๑๒.๑

เมื่อนำการศึกษาเข้ามาควบคุมก็พบว่า มีลักษณะเหมือนความนิยมที่มีต่ออาชีพของคนหนุ่ม
คือผู้ที่มีบุตรที่มีอายุ ๑๑-๑๘ ปีจำนวน ๐-๓ คนนิยมให้คนสาวทำเกษตรกรรมมากกว่าผู้ที่มี
บุตรอายุ ๑๑-๑๘ ปีจำนวน ๔ คนขึ้นไป ความนิยมในอาชีพเกษตรกรรมยังคงเป็นอาชีพ
หลักที่อยู่ในความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทย

ตารางที่ ๒๓ อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีความนิยมต่อการประกอบอาชีพ
ของคนสาว จำแนกตามจำนวนบุตรที่อายุ ๑๑ - ๑๕ ปี ที่มีชีวิตอยู่และระดับการศึกษา

	เกษตร	ช่างฝีมือ	ข้าราชการ	ค้าขาย	อื่น ๆ	รวม	ตัวอย่าง
รวม	๕๖.๕	๘.๕	๑๒.๖	๑๖.๑	๑๕.๓	๑๐๐.๐	๘๓๕
ทุกระดับการศึกษา							
๐-๓ คน	๕๒.๓	๘.๘	๑๒.๑	๑๖.๐	๑๕.๗	๑๐๐.๐	๘๔๕
๔-๖ คน	๕๓.๘	๑๔.๖	๑๘.๐	๑๒.๕	๑๑.๒	๑๐๐.๐	๘๘
๗ คนขึ้นไป	-	* ก	-	-	-	๑๐๐.๐	๑
อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้							
รวม	๖๐.๘	๕.๘	๗.๘	๑๑.๖	๑๔.๓	๑๐๐.๐	๑๘๘
๐-๓ คน	๖๖.๐	๖.๔	๖.๔	๑๐.๕	๑๕.๗	๑๐๐.๐	๑๗๒
๔-๖ คน	๕๘.๘	-	๒๓.๕	๑๗.๗	-	๑๐๐.๐	๑๗
๗ คนขึ้นไป	-	-	-	-	-	-	-
อ่านออกเขียนได้-ต่ำกว่าป.๗							
รวม	๕๘.๐	๘.๖	๑๐.๔	๗.๒	๑๕.๓	๑๐๐.๐	๒๒๒
๐-๓ คน	๕๘.๘	๖.๕	๘.๕	๗.๗	๑๖.๕	๑๐๐.๐	๑๘๘
๔-๖ คน	๕๒.๒	๒๑.๗	๑๗.๔	๔.๓	๕.๔	๑๐๐.๐	๒๓
๗ คนขึ้นไป	-	-	-	-	-	-	-
ป.๘-ต่ำกว่า ป.๗							
รวม	๕๘.๕	๑๑.๔	๑๓.๕	๑๑.๘	๑๓.๘	๑๐๐.๐	๔๖๕
๐-๓ คน	๕๐.๑	๑๑.๑	๑๓.๔	๑๑.๘	๑๓.๖	๑๐๐.๐	๔๒๕
๔-๖ คน	๕๓.๖	๑๒.๘	๑๕.๔	๑๒.๘	๑๕.๔	๑๐๐.๐	๓๘
๗ คนขึ้นไป	-	* ก	-	-	-	๑๐๐.๐	๑
ป.๗ ขึ้นไป							
รวม	๘.๕	๑๑.๘	๒๘.๘	๒๐.๓	๓๐.๕	๑๐๐.๐	๕๘
๐-๓ คน	๑๐.๒	๘.๒	๓๐.๖	๒๐.๔	๓๐.๖	๑๐๐.๐	๔๘
๔-๖ คน	-	๓๐.๐	๒๖.๐	๒๐.๐	๓๐.๐	๑๐๐.๐	๑๐
๗ คนขึ้นไป	-	-	-	-	-	-	-

สรุปได้ว่าจำนวนบุตรที่มีอายุ ๑๑-๑๕ ปีของหัวหน้าครัวเรือนไม่ได้มีผลต่อความ
นิยมของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีต่อการประกอบอาชีพของภรรยา-คนสาวเคย

ก. จำนวนบุตรในอุดมคติ จำนวนบุตรในอุดมคติเป็นปัจจัยทางประชากรที่
สุดท้ายที่จะได้นำมาศึกษาเพื่อดูว่าหัวหน้าครัวเรือนมีความต้องการที่จะมีบุตรเท่าใด ซึ่งจะ
มีผลต่อความนิยมในการประกอบอาชีพของภรรยา-คนสาวเพียงใด

จากการศึกษาในโครงการวิจัยต่อเนื่องระยะยาวเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทาง
สังคม เศรษฐกิจ และประชากร ในเขตชนบทของประเทศไทยของสถาบันประชากรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า หัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทต้องการมีบุตรในอุดมคติสูง
กว่าหญิงคือ ขนาด ๔-๕ คนซึ่งต่ำกว่าจำนวนบุตรจริง ๆ ที่มีอยู่ หัวหน้าครัวเรือนชายชาว
ชนบทไทยรู้สึกว่าการมีบุตรมาก ๆ เป็นผลดีเพราะต้องการแรงงานมาก แต่เมื่อถามถึงความ
ต้องการที่จะมีบุตรเพิ่ม หัวหน้าครัวเรือนชายกลับไม่ต้องการที่จะมีบุตรเพิ่มอีก^๕

จากลักษณะนี้จึงนำเอาจำนวนบุตรในอุดมคติของหัวหน้าครัวเรือนชายมาศึกษา เพื่อ
ที่จะดูว่ามีผลเช่นไรต่อความนิยมในการประกอบอาชีพของภรรยา-คนสาว

ในการศึกษานี้จะแบ่งจำนวนบุตรในอุดมคติเป็น ๓ ขนาดคือ หัวหน้าครัวเรือนที่
ต้องการมีบุตรขนาดเล็กระหว่าง ๐-๓ คน ผู้ที่ต้องการมีบุตรขนาดกลางคือระหว่าง ๔-๖ คน
และผู้ที่ต้องการมีบุตรขนาดใหญ่คือตั้งแต่ ๗ คนเป็นต้นไป โดยมีสมมติฐานว่าหัวหน้าครัวเรือน
ที่ต้องการมีบุตรในอุดมคติขนาดใหญ่จะมีแนวโน้มให้คนหนุ่ม-คนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรม
มากกว่าหัวหน้าครัวเรือนที่ต้องการบุตรในอุดมคติขนาดเล็ก

ตารางที่ ๒๔ หัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพ
เกษตรกรรมร้อยละ ๕๕.๘ อาชีพรับราชการร้อยละ ๒๓.๗ อาชีพค้าขายร้อยละ ๘.๓
และอาชีพว่างไม่มีร้อยละ ๘.๖

^๕ Institute of Population Studies, Working Paper No. 1,
op.cit., p.6

ตารางที่ ๒๔ อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีความนิยมต่อการประกอบอาชีพ
ของคนหนุ่ม จำแนกตามจำนวนบุตรในอุ้มคคิและระดับอายุ

		เกษตร	ช่างฝีมือ	ข้าราชการ	ค้าขาย	อื่น ๆ	รวม	ตัวอย่าง
รวม		๕๕.๔	๔.๑	๒๓.๓	๘.๓	๓.๕	๑๐๐.๐	๕๘๓
ทุกระดับอายุ	๐ - ๓ คน	๕๓.๑	๔.๒	๒๐.๘	๘.๔	๘.๘	๑๐๐.๐	๑๘๑
	๔ - ๖ คน	๕๔.๓	๓.๘	๒๕.๖	๘.๔	๓.๕	๑๐๐.๐	๓๒๐
	๗ คนขึ้นไป	๕๔.๒	๕.๖	๒๒.๒	๑๒.๕	๕.๕	๑๐๐.๐	๓๒
๑๕ - ๒๙ ปี	รวม	๕๓.๘	๕.๓	๒๓.๓	๓.๘	๕.๓	๑๐๐.๐	๓๘
	๐ - ๓ คน	๖๔.๐	๘.๐	๒๐.๐	๔.๐	๔.๐	๑๐๐.๐	๒๕
	๔ - ๖ คน	๔๖.๒	-	๓๐.๘	๑๕.๔	๓.๖	๑๐๐.๐	๑๓
	๗ คนขึ้นไป	-	-	-	-	-	๑๐๐.๐	-
๓๐ - ๔๙ ปี	รวม	๕๒.๘	๔.๓	๒๖.๔	๘.๖	๓.๙	๑๐๐.๐	๓๘๔
	๐ - ๓ คน	๕๖.๓	๓.๓	๒๐.๘	๑๐.๐	๘.๒	๑๐๐.๐	๑๒๐
	๔ - ๖ คน	๕๑.๘	๓.๘	๒๘.๘	๓.๐	๓.๕	๑๐๐.๐	๒๒๘
	๗ คนขึ้นไป	๔๓.๘	๘.๓	๒๓.๘	๑๓.๐	๖.๖	๑๐๐.๐	๔๖
๕๐ ปีขึ้นไป	รวม	๖๑.๖	๓.๓	๑๖.๖	๑๑.๓	๓.๒	๑๐๐.๐	๑๕๑
	๐ - ๓ คน	๕๔.๓	๔.๓	๒๑.๓	๑๐.๘	๘.๘	๑๐๐.๐	๔๖
	๔ - ๖ คน	๖๔.๖	๓.๘	๑๒.๓	๑๑.๘	๓.๕	๑๐๐.๐	๓๘
	๗ คนขึ้นไป	๖๘.๘	-	๑๘.๒	๑๑.๕	๓.๘	๑๐๐.๐	๒๖

เมื่อพิจารณาต่อจำนวนบุตรในอุคมกคิพบว่า หัวหน้าครัวเรือนที่ตองการมีบุตรในอุคมกคิตั้งแต่ ๗ คนขึ้นไปนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๕๔.๒ ในขณะที่หัวหน้าครัวเรือนที่ตองการมีบุตรในอุคมกคิตั้งแต่ ๐-๓ คนนิยมให้คนหนุ่มทำการเกษตรกรรมร้อยละ ๕๗.๑ คือหัวหน้าครัวเรือนที่ตองการมีบุตรในอุคมกคิขนาดตั้งแต่ ๐-๓ คนนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากกว่าผู้ที่ตองการมีบุตรในอุคมกคิตั้งแต่ ๗ คนขึ้นไป ซึ่งไม่ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพราะกลายเป็นผู้มีบุตรในอุคมกคิขนาดใหญ่นิยมให้คนหนุ่มทำเกษตรกรรมมากกว่าผู้ที่ตองการมีบุตรในอุคมกคิขนาดเล็ก

อาชีพรับราชการนั้นปรากฏว่า หัวหน้าครัวเรือนที่ตองการบุตรระหว่าง ๐-๓ คนนิยมให้คนหนุ่มรับราชการร้อยละ ๒๐.๘ ผู้ที่ตองการมีบุตรตั้งแต่ ๗ คนขึ้นไปนิยมให้รับราชการร้อยละ ๒๖.๒

เมื่อนำอายุเข้ามาพิจารณาพร้อมกันมีข้อสังเกตคือในหัวหน้าครัวเรือนที่อายุมากขึ้นที่ตองการมีบุตรระหว่าง ๐-๓ คนนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมลดลงคือหัวหน้าครัวเรือนที่อายุระหว่าง ๑๕-๒๔ ปีที่ตองการมีบุตรตั้งแต่ ๐-๓ คนนิยมให้คนหนุ่มทำการเกษตรร้อยละ ๖๔.๐ และเป็นร้อยละ ๕๖.๗ สำหรับผู้ที่อายุ ๓๐-๔๙ ปีที่ตองการมีบุตรขนาด ๐-๓ คน ส่วนผู้ที่อายุ ๕๐ ปีขึ้นไปตองการมีบุตรขนาด ๐-๓ คนนิยมให้คนหนุ่มทำเกษตรกรรมร้อยละ ๕๔.๓ ส่วนผู้ที่อายุ ๓๐-๔๙ ปีที่ตองการมีบุตรตั้งแต่ ๗ คนขึ้นไปนิยมให้คนหนุ่มทำการเกษตรร้อยละ ๔๗.๔ ในขณะที่ผู้ที่อายุ ๕๐ ปีขึ้นไปที่ตองการมีบุตรตั้งแต่ ๗ คนขึ้นไปนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๖๔.๔

ตารางที่ ๒๕ พิจารณาความนิยมที่มีต่อการประกอบอาชีพของคนสาวปรากฏว่าหัวหน้าครัวเรือนชายนิยมให้คนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรมร้อยละ ๔๗.๒ รับราชการและค้าขายร้อยละ ๑๖.๐ เท่ากันและเป็นช่างฝีมือร้อยละ ๑๑.๔

ตารางที่ ๒๕ อัตราส่วนร้อยละของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยที่มีความนิยมต่อการประกอบอาชีพ
ของคนสาว จำแนกตามจำนวนบุตรในอุ้มคคิและระดับอายุ

		เกษตร	ช่างฝีมือ	ข้าราชการ	ค้าขาย	อื่น ๆ	รวม	ตัวอย่าง	
รวม		๔๗.๒	๑๑.๘	๑๒.๑	๑๒.๑	๑๖.๘	๑๐๐.๐	๕๘๗	
ทุกระดับอายุ	๐ - ๓ คน	๔๖.๘	๙.๘	๑๔.๙	๑๑.๙	๑๗.๐	๑๐๐.๐	๑๙๔	
	๔ - ๖ คน	๔๖.๓	๑๓.๑	๑๐.๙	๑๖.๒	๑๗.๕	๑๐๐.๐	๓๒๐	
	๗ คนขึ้นไป	๕๑.๘	๑๑.๐	๙.๖	๑๖.๓	๑๓.๓	๑๐๐.๐	๗๓	
๑๕ - ๒๔ ปี		รวม	๔๘.๗	๑๐.๓	๑๐.๓	๑๖.๘	๑๗.๙	๑๐๐.๐	๓๙
	๐ - ๓ คน	๕๐.๐	๑๕.๘	๑๑.๕	๗.๗	๑๕.๘	๑๐๐.๐	๒๖	
	๔ - ๖ คน	๔๖.๑	-	๗.๗	๒๓.๑	๒๓.๑	๑๐๐.๐	๑๓	
	๗ คนขึ้นไป	-	-	-	-	-	-	-	
๓๐ - ๓๙ ปี		รวม	๔๔.๖	๑๒.๑	๑๔.๘	๑๐.๓	๑๘.๖	๑๐๐.๐	๓๙๗
	๐ - ๓ คน	๔๔.๖	๘.๓	๑๘.๒	๑๐.๗	๑๘.๒	๑๐๐.๐	๑๒๑	
	๔ - ๖ คน	๔๔.๑	๑๔.๐	๑๒.๗	๑๐.๕	๑๘.๗	๑๐๐.๐	๒๒๙	
	๗ คนขึ้นไป	๔๖.๘	๑๒.๘	๑๒.๘	๘.๕	๑๙.๑	๑๐๐.๐	๔๗	
๕๐ ปีขึ้นไป		รวม	๕๓.๖	๑๑.๓	๖.๖	๑๖.๖	๑๑.๙	๑๐๐.๐	๑๕๑
	๐ - ๓ คน	๔๘.๙	๑๐.๖	๘.๕	๑๗.๑	๑๕.๙	๑๐๐.๐	๔๗	
	๔ - ๖ คน	๕๒.๖	๑๒.๘	๖.๘	๑๕.๘	๑๒.๘	๑๐๐.๐	๗๘	
	๗ คนขึ้นไป	๖๕.๘	๗.๗	๓.๘	๑๙.๓	๓.๘	๑๐๐.๐	๒๘	

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนบุตรในอุคมกคิปรากฏว่า หัวหน้าครัวเรือนที่ถือการมีบุตรตั้งแต่ ๗ คนขึ้นไปนิยมให้คนสาวทำการเกษตรร้อยละ ๕๓.๔ และผู้ที่ถือการมีบุตรตั้งแต่ ๐-๓ คนนิยมให้คนสาวทำการเกษตรร้อยละ ๔๖.๔ จากตัวเลขแสดงว่าความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนในกลุ่มที่ถือการมีบุตรในอุคมกคิตั้งแต่ ๐-๓ คนนิยมให้คนสาวทำการเกษตรน้อยกว่าผู้ที่ถือการมีบุตรตั้งแต่ ๗ คนขึ้นไปซึ่งตรงกับสมมติฐานที่วางไว้

จะเห็นว่ามีความแตกต่างกันระหว่างความนิยมในการประกอบอาชีพที่ผิดคนหนุ่ม-คนสาว ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจำนวนบุตรในอุคมกคิจะไม่มีผลเลยต่อความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนที่มีต่อการประกอบอาชีพของคนหนุ่ม แต่จะมีผลต่อความนิยมในการประกอบอาชีพของคนสาวซึ่งในกรณีนี้อาจจะเป็นเพราะว่าหัวหน้าครัวเรือนเหล่านั้นเห็นว่า การมีบุตรชายเป็นจำนวนมากนั้นไม่สามารถแบ่งมรดกที่ดินที่ทำมาหากินให้โคหมัดและอีกประการหนึ่งเมื่อบุตรชายแต่งงานไปก็ต้องแยกไปอยู่บ้านของภรรยาความประเพณีของคนชนบท ไม่ได้มีโอกาสทำเกษตรกรรมให้กับครอบครัว เมื่อมีบุตรมาก ๆ อาจจะทำให้หวังได้ว่าเป็นบุตรชาย จึงมีผลต่อความนิยมในการประกอบอาชีพของคนหนุ่ม ในทำนองเดียวกันผู้ที่ถือการมีบุตรในอุคมกคิตั้งแต่ ๗ คนขึ้นไปนิยมให้คนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากกว่าผู้ที่ถือการมีบุตรในอุคมกคิตั้งแต่ ๐-๓ คนอาจจะเป็นเพราะเห็นว่าผู้หญิงจะต้องทำงานอยู่กับบ้านมากกว่าที่จะต้องออกไปทำงานนอกบ้าน เมื่อมีบุตรโดยเฉพาะบุตรหญิงมากก็นิยมให้คนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากกว่า

จากตัวเลขแสดงให้เห็นว่าจำนวนบุตรในอุคมกคิจะมีผลต่อการประกอบอาชีพของคนสาวมากกว่าคนหนุ่มนั้นอาจเป็นเพราะเพศของบุตรก็ได้ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพก็ต่อผู้ที่ถือการมีบุตรในอุคมกคิเป็นจำนวนมากตั้งแต่ ๗ คนขึ้นไป หากว่าเป็นบุตรชายก็ไม่นิยมที่จะให้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากนัก เพราะปัจจุบันเป็นที่ประจักษ์แล้วว่าชาวชนบทไทยโคเห็นคุณค่าของการศึกษามากขึ้นมาบ้างว่าจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง

และความทันสมัยในด้านความเป็นอยู่ก็นิยมส่งเสียให้บุตรหลานได้เรียนหนังสือสูงกว่าเกณฑ์บังคับซึ่งเมื่อมีโอกาสในการเรียนหนังสือแล้ว การที่จะไปประกอบอาชีพอื่น ๆ นอกจากเกษตรกรรมก็มีมากขึ้น อีกทั้งการประกอบอาชีพเกษตรกรรมปัจจุบันก็มีเครื่องทุ่นแรงหลายอย่างอันสืบเนื่องมาจากความเจริญทางวิทยาการ การใช้แรงงานคนก็น้อยลงไป แรงงานที่เหลือก็หันไปประกอบอาชีพต่าง ๆ กันมากขึ้น ดังนั้นหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยจึงนิยมให้คนหนุ่มประกอบอาชีพเกษตรกรรมน้อยลง

ส่วนความนิยมที่มีต่อการประกอบอาชีพของคนสาวอาจจะเป็นเพราะว่า หัวหน้าครัวเรือนที่ตองการมีบุตรในอุดมคติเป็นจำนวนมากนิยมให้คนสาวประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากกว่าผู้ที่ตองการมีบุตรเป็นจำนวนน้อยอาจจะ เป็นไคควยเหตุผลประการหนึ่งว่าผู้ที่หญิงควรจะประกอบอาชีพที่ไม่ตองย้ายถิ่นไปที่อื่น ควรทำงานอยู่ในหมู่บ้านซึ่งส่วนใหญ่ก็ก่อการเกษตรกรรมนั่นเอง

นอกจากปัจจัยเกี่ยวกับสังคม ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านประชากรแล้ว ในเรื่องความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของคนหนุ่ม-คนสาวนั้นยังมีปัจจัยตัวอื่น ๆ ที่น่าสนใจที่จะนำมาศึกษาได้อีก แต่เนื่องจากมีข้อจำกัดของข้อมูลบางประการที่ไม่สามารถนำมาพิจารณาได้ จึงศึกษาได้เฉพาะปัจจัยบางตัวที่คาดว่าจะมีผลต่อความนิยมของหัวหน้าครัวเรือนชายชาวชนบทไทยในเรื่องการประกอบอาชีพของคนหนุ่ม-คนสาว